Ч. 279 (13.478). Львів, понеділок 23. жовтня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Організація допомоги голодуючим на Україні.

Новий почин віденського кардинала.

Відень, 17. жовтня 1933.

Два місяці тому появився заклик кардинала д-ра Інніцера, яким цей високий достойник церкви і улюбленець Відня звернув увагу світа на голодові страхіття в Радянськім Союзі, зокрема на Великій Україні. Це була перша проба, яка мала, так сказати, перевірити, чи в той час загального горя і притуплення людських почувань взагалі можлива якась ширша і глибша гуманна акція. Почин був сміливий. Він виходив із Відня, міста щоправда найкращої минувшини та найвизначнішого культурного осередка середущої Европи, але тепер, силою обставин, лише центра політично малої і слабої держави. До того заклик порушував справу, яка безпосередньо торкалася найбільшої держави Европи — Радянського Союзу, який цілою силою своїх дипльоматичних впливів протиставився початому ділу, заперечуючи зовсім голод на Україні. Але кардиналове слово прогомоніло недурно; воно тисячним відгомоном понеслось по світу та потрясло сумлінням людей доброї волі по цьому і тому боці океану. Тисячі листів, добровільних жертв і особистих заяв симпатій для зворушливого чину, з усіх усюдів наплнвали на руки кардинала.

Згідно з наміченим пляном повстав окремий міжконфесійний і понаднаціональний комітет для ратунку голодних у Радянськім Союзі. Минулого понеділка зібралися в архієпископській палаті достойники церкви та представники ріжних віроісповідань, заступники десяти ріжних національних груп, щоби почтатій акції надати практичного змісту. Збори отворив кардинал д-р Інніцер короткою промовою, в якій навязуючи до свого останнього заклику, ще раз підкреслив конечність збірної акції для голодних у СРСР або точніше на Радянській Україні і Кубані. Вісти, говорив кардинал, про страхіття голоду на цих землях, без огляду на заперечення потвердились численними новими автентичними листами і звітами очевидців. Можна лякатись, що найближча зима і переднівок принесуть новий голод і хвиля масової голодової смерти з весною повернеться. Кардинал відчитав один лист з околиці Одеси, з минулого місяця, де описана страшна нужда населення. Хоча є жнива, люди не мають хліба і годуються, як довго природа дозволяє, ріжного роду травами та зіллям. Життя міліонів людей загрожене, якщо в найближчих місяцях не прийде відповідна поміч. Кардинал заявив, що почтована акція ратунку не має нічого спільного з політикою і є ділом наскрізь гуманітарним.

Після кардинала забрав слово парох св. Варвари о. канонік д-р Мирон Горникевич. Він в першу чергу дякував кардиналові за його почин, що знайшов відгук не тільки серед безпосередньо заінтересованих українців, але цілого світа. Д-р Горникевич відчитав теж уривки листів з України, які порушили присутніх до глибини.

Після промов представників інших віроісповідань подав генеральний секретар Европейського Конгресу Національностей д-р Евальд Амменде короткий ядерний огляд дотеперішнього стану голодової катастрофи в Радянському Союзі. Після того склали під проводом кардинала д-ра Інніцера міжконфесійний і понаднаціональний комітет допомоги голодним у Радянському Союзі, якого головне діловодство перебрали почесно заступник голови Австрійського Червоного Хреста Рудольф Мітльнепер і генеральний секретар д-р Евальд Амменде. Вкінці рішили звернутись до публичної опінії з таким закликом:

Зібрані нині відпоручники ріжних віроісповідань для заснування міжконфесійного і наднаціонального комітету підмоги приєднуються до заклику кардинала д-ра Інніцера у справі помочі загроженим голодовою смертю мешканцям Радянського Союзу. З огляду на страшну нужду, яка й після жнив обхопила великі простори Союзу, звертаються вони до світа з покликом по змозі сил допомогти жертвам. Треба рішуче протиділати тому, щоби в той час, коли у ріжних частинах світа населення не знає що робити з надміром збіжа, мешканці Великої України і Кубані та інших частин Радянського Союзу масово гинули з голоду. Негайна поміч це наказ людського почування і любови ближнього.

Ст.

Молодість -- запереченням конспірації.

У наших попередніх міркуваннях на тему, чому в ОУН неможлива конспірація, дійшли ми до висновку, що першою головною причиною цього лиха є масовий характер тої орґанізації, та другою — її молодечий особовий склад*). Цю першу нашу тезу ми старалися доказати минулого разу, — нині хочемо присвятити кілька уваг людському елементові, яким послугується ОУН у своїй діяльності в краю, при чому засадничу думку висловлюємо на самому вступі: вважаємо величезною помилкою організаторів українського підпілля та нещастям цілого українського підпільного руху, що українська націоналістична орґанізація рішила не тільки ширити свою ідеольоґію серед української молоді шляхом відповідної літератури, але й **втягати молодь і дітей безпосередньо до виконування революційних актів.** Два великі гріхи мають на своїй совісті старші провідники підпілля супроти української молоді та цілого рідного народу: 1) вони забули, що підставою педагоґіки є виховування молодого покоління у дусі **позитивного ідеалізму,** і що навіть більшовики, поклавши у підстав перехования громадянства у дусі **матеріялізму** — виховують дітей по лінії матеріялізму **творчого.** Нема напр. прецеденсу в історії визвольних рухів, щоби революційна орґанізація займалася розпропаґандовуванням молоді і дітей найгіршими засобами демаґоґії проти відповідального національного проводу та щоби центр ваги націоналістичної виховної акції підпілля серед молоді полягав на **неґативізмі.** Чи фанатизм мусить бути руїнницький? Обовязком тих одиниць, які взяли на себе підготовку молодого покоління до остаточної цілі українського підпілля, було розробити таку методику своєї пропаґандивно-виховавчої праці, щоби національний фанатизм та найбільша неґація супроти нац. противників не викликували хаосу в цілому громадському житті, щоби вони не анархізували молоді і щоби взагалі своїм вістрям не зверталися — **проти власного організму.** 2) Другим таким важким гріхом нашого підпілля супроти молоді було і є далі насилування молодечої психіки, нагинаючи її до вимог конспіративної організації — **проти природи молодости.**

Взагалі поганими психольоґами показалися лідери підпілля. Єдиний свій хист проявили у вишукуванні доріг найлекшого спротиву. Основуючи на конґресі ОУН масову конспіративну орґанізацію пішли відразу по лінії найлекшого опору, кинувшись на молодь, як найбільш податливий елемент. І в праці серед молоді знову використали безперечно найлекший і найбільш приманчивий спосіб найти собі послух і популярність, але й спосіб найпримітивніший, з лиховісними дальшими наслідками. В першому випадку, злакомившись на найподатливіший контингент визнавців, підпілля оперлося на молодь вже не як на базу своєї будуччини, але як творців, провідників і виконавців, нинішньої революційної дійсности. В другому випадку — штучно перенесло суперництво ідеольоґій (революційної і еволюційної) на площину боротьби „дітей і батьків“, підриваючи авторитет цілого старшого громадянства та вводючи нечувані досі в громадській боротьбі методи. Здобули „маси“ і масово здобули молодь, — це правда. Забули „лише“ про те, що революційна організація вимагає деяких „імпондерабілія“, які не залежать ані від масовости членів ані швидкости зовнішніх організаційних успіхів.

Ідейність і темперамент, це ті дві спонуки, яких ОУН шукала досі у своїх членів, які їй вистарчали і поза якими ніяких інших необхідних революціонерові прикмет не бачила. В той спосіб **поза** сферою зацікавлення керманичів ОУН стоїть **непохитний характер** членів і **устійнений світогляд.** Ні одного ні другого не можна вимагати у дітей, молодих хлопців і дівчат та в 20-тилітніх молодців. Правда, історія революційних рухів знає безліч актів, доконаних саме такими молодцями, а й Прінціп до них належав. **Однак ніхто ніде — мабуть — не основував цілого руху на дітях і молоді** і ніякий революційний рух не може втриматися лише на **емоціональних** спонуках. Палкість та ідейність — це великі прикмети. Але обі вони можуть теж стати причиною великих лих, коли йдуть самотою і коли не є спутувані зрілим інтелектом (устійненим світоглядом) та зрівноваженим характером. І коли дехто схоче виправдувати нинішній стан новими історичними й політичними українськими умовинами та просто браком часу для підготовки революційних світоглядів і пригожих для діяльности в підпіллю характерів. — той хай щиро, з рукою

*) Гл. „Діло“ ч. 275. з 19. жовтня „Чому в ОУН неможлива конспірація“ і „Діло“ ч. 271. з 15. жовтня „Шум довкола позиційних «ізвань Банчовського»“.

на серці, відповість на питання: що досі за весь
час свого істнування зробило ОУН у тому на-
прямку?! Чи впоювання в молодь віри, що най-
вищою мудрістю є негація, що найвищим суд-
дею є терор, а найкращим гарантом особисто-
го розгрішення громадська безвідповідальність
— чи це правильні методи виховання характе-
рів? І чи нинішня література ОУН є всилі справ-
ді витворювати світогляд, опертий на науковій
аналізі історичних процесів і суспільних явищ?
Без образи: адже крім „Розбудови Нації", в
якій співпрацюють теоретики-фахівці ріжних
ділянок (за вимком страшенне примітивного
відділу політичної полеміки і таких фатальних,
легкодушно-дискредитуючих організацію стат-
тей, як остання голосна стаття „Провокатори",
що брала в оборону м. і. також Барановського
перед „клеветниками")— ані „Сурма" ані „Бю-
летини" Краевої Екзекутиви ОУН не можуть
чейже стати підставою зрілого світогляду!
Були й перед війною гімназіяльні „тайні" га-
зетки „тайних" самосвітніх гуртків (мудрі ди-
ректори-педагоги добросердно про них ніби
„не знали").— Але ніхто не глядів на них, як на
виховний орган еліти громадянства, еліти, що
вже тепер, негайно, нині є зріла накидати ці-
лому організованому громадянству політичну
тактику та яка доконаними революційними
фактами кермує життям країни!

Взяло підпілля молодь **романтикою кон-спірації.** Допомогли до цього історичні й політичні обставини. І могло підпілля використати той момент справді для виховання молоді у такому дусі, щоби колись мати кадри боєвиків. Але молодечий гін до конспіративної романтики, молодечий запал до самопосвяти, не має нічого спільного зі зрілістю до техніки конспірації і до зрілого переживання наслідків саможертвенних поривів. Були ми, іменовані нині „батьками" й „опортуністами", середнешкільниками і студентами, і тямимо приємну дрож на вид револьверу. Але як довго гімназіяльний ученик чи молоденький студент всилі опертися спокусі, щоби не похвалитися перед товаришем („але під словом чести, що нікому не скажеш"), що він має револьвер?! А прецінь на самому акті революційної діяльности не кінчається роля революціонера, — здебільша тоді щойно починається для нього час найбільшої проби, найбільших ударів, спокус і хитань. Правдою є, що молодість відзначується погордою смерти, — тому, що не мала ще часу над

смертю призадуматись. Але острах перед пе-
реслідуваннями, коли вже переслідування по-
чались, паніка після перших ударів, — це ті пи-
томенности молодости, які так яскраво вияв-
ляються у затяжній війні. „Вязниці гартують
нам молодь" — чуємо нераз від заприсяжених
оптимістів. Скептики пригадують, що був ко-
лись, добутий із гіркого досвіду, звичай у ро-
сійських соціял-революціонерів, щоби навіть
найкращих одиниць, які перейшли крізь вяз-
ничні мури, не брати назад до боевої органі-
зації...

Нема правил без вимків. Сам вік не рішае про характер і світогляд. Азеф працював для революції і охрани щойно від 24 до 39 року життя. Мали ми недавно тут у нас, в домівці редакції „Діла", наявний приклад, як людина, яку дехто запідозрівав у якійсь спільноті з підпіллям, людина вже не першої молодости, ніяких даних своїм характером до револ. діяльности не має: був цей діяч кількакратно арештований і його призвище нераз згадується на політ. процесах; у репортерському звіті з судової салі зазначено раз його імя поруч із низкою інших, що були названі при якійсь нагоді; слідуючого дня цей діяч влетів до редакції і зробив крикливу авантюру, як можна друкувати його назвисько в газеті і шкодити йому в польській становій установі, до якої він належить! Слава Богу, що той „революціонер" справді з українською революцією не мав нічого спільного!

Може нас хтось спитає: деж у такому разі брати революціонерів? Якже без них обходитися, коли всі признають, що істнують обективні історично-політичні дані під рев. організацію? Відповідь: революціонерів не можна шукати, революційна організація не може повставати **„згори"**, від проводирів та організаторів, лише **„з долини", від одиниць,** які пішли на революційну роботу, бо так їм казав їх передуманий світогляд, їх загартований характер, їх палка вдача та їх розуміння долі народу. **Спершу члени — потім організація,** а не навпаки! І члени такі, на яких може організація спочити без остраху заломлюватися об Мотик і Барановських. Тоді організація не буде масова — це певне, — не буде й діточо-молодеча своїм складом. Але буде передусім—законспірована. Тоді ніхто з ніким не зможе списувати на кількадесять сторінок зізнань і тоді ціле громадянство не буде відпекуватись від діл, які ані революції ані еволюц. боротьбі користи не приносять.

Кооперація і приватники.

СЕЛО І МІСТО — ДВА РІЖНІ ТЕРЕНИ ПРАЦІ

У нас завелася дискусія про кооперацію ,
приватників. Товчок до цієї дискусії дала відо-
ма стаття мец. Корчинського в „Госп.-кооп. Ча-
сописі", а розгорнув дискусію ширше інж. В
Несторович у „Ділі". І в усіх майже органах на
шої преси появилися статті, що приймали чи
відкидали думку п. Корчинського.

Як активний робітник кооперації*) дозво-
лю собі теж висловити свою думку, вважаючи
порушене питання незвичайно важним.

Українська кооперація в Галичині в розмір-
но короткому часі осягнула дуже багато. Вона
створила новий тип українського купця і проми-
словця, громадського діяча, людину з чистими
руками. Вона здобула село і ставить тріскі під-
валини під наше економічне відродження.

Чи в ній має замкнутись уся наша господар-
ська активність?

Як торговельник буду говорити перш усьо-го про торговлю. У цій ділянці не слід нам забувати ось-що: **під мурами міста кооперація зупиняється.** Спроби закріпитись і тут — здебільша невдачні. Тут і там в ряди-годи відчиняла „Народня Торговля" свою крамничку і це все. Чому? Бо місто не село. Село лекше здобути, воно своє, чужий елемент у ньому слабонький. А місто чуже для нас, а що важніше: **економічно вироблене і зорганізоване.**

Очевидно, що перед мурами міста нам не слід спинятися. Ми в творенні нашої торговлі (як і промислу) не можемо обмежуватись селом, нам треба багато варстатів праці, а врешті тою ми хочемо місто добути! Чи це можливе? Так. Тільки що наш купець (так як ремісник і промисловець) мусить у своєму інтелекті і купецьких чеснотах перегнати конкурента — чужинця. У тому помагає нам доля: брак посад примушує інтелігентний і освічений елемент братися за торгівлю. Наша інтелігенція мусить кермуватись тепер засадою „для народу і з народу". Це дасть їй змогу творити нові матеріяльні і духові цінности, нові варстати праці, менше залежні ніж урядничі посади.

Я міг би подати тут із самого Перемишля ряд прізвищ інтелігентних і рухливих одиниць, що за останній час відчинили свої крамниці при помочі невеличких ощадностей. Вони витримують успішно конкуренцію навіть зі старими, рутинованими купцями. Між ними є й такі, що їх доля міцно споневіряла. Зате оставила їм бодрого духа і бажання перебитись. Спроби вдались і їхні приміри вказують на те, скільки може зробити **приватна ініціятива й особисті вальори** наших приватних купців.

Годі не сказати правди: до міста треба нам добиратись наразі поодиноко, а відтак уже покажеться, яку вищу організаційну форму вибра-

*) Автор є директором ПСК у Перемишлі. — Редакція.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. ЖОВТНЯ 1933.

ГАЛАКТІОН ЧІПКА.

ПОЗА РІДНІ МЕЖІ.

І.

Сказав котрийсь із старинних фільософів: „Авто добра річ, але треба його мати". Трималася ця правда довгі віки і не потребувала ніяких додатків, чи доповнень. Але в останніх часах глибока думка мудрця показалася за вузькою і невичерпуючою цілої справи. Не тільки треба мати авто, але й на податок за нього на бензину до нього і на шофера коло нього. Тому я досі не рішився на свій власний віз і не знаю, чи в найближчій будучині рішуся. Ба, що більше. Колиб мені нині хтось подарував „Мерцедеса", „Фіята" чи іншого „Форда", то я певно зробив би таку саму міну як „Театральна Кооператива", колиб їй хтось подарував львівський „Великий Театр".

Взявши це все під належну увагу стараюся користати з чужих авт, чи то присідаючись до когось на „таксівку", коли той хтось їде попри мою вулицю, чи втискаючись як товариш подорожі на приватне авто, коли власник має за мало рішучости, щоби відмовити. В цім другім випадку заживаю цілими пригорщами приємностей подорожі, бо стрічні люди не мають поняття, хто з нас є власником воза, а мої знайомі з далекої провінції навіть не дивуються, що я подорожую власним автом.

Але бувають випадки, коли я ні не присідаюся, ні не втискаюся, а просто:

— Пане товаришу, може ви з нами поїдете на прогульку?!

Я роблю міну, що не можу відразу рішитися і питаю:

— Куди, коли і на як довго?

— На три-чотири дні. Виїдемо в неділю. До Закопаного, а потім через Краків назад.

Тоді я знову задумуюся, щось рахую, потрясаю головою, їду до телефону, вкінці рішаюся:

— Тяжко було, але якось полагодив. Дуже дякую. Їду.

І ми стали розглядати на карті дорогу нашої їзди.

Потім уже коротко. Їдемо в чвірку: Панство Пежанські і дир. Паньків („Альое" — знаменита паста до зубів!!). Відїзд: неділя — 7. год. рано.

Згідно з тими диспозиціями, ми виїхали точно пів до десятої. Пані Іця мусіла ще дати перше снідання, потім друге, а запакувати трете і четверте. Пан Олесь мусів випробувати всі далековиди, включно до якоїсь довжезної люпи з часів Наполеона, щоби вкінці рішитися на одну маленьку льорнетку, а я з дир. Паньковом прослідив за той час усі дороги, які є на мапах, виданих Фрайтаґом.

Та що нарікати на інших, коли і я сам не був готовий на час. В семій годині спочивав ще в кріпких обіймах Морфея, в осьмій рушив до виходу, але на щастя завернувся ще зі сходів до хати. Запакували мені в течку пасту до зубів „Одоль" і я був би на ціле життя скомпромітований. Адже з нами їхав власник фабрики пасти „Альое". Що за міну мав би і він і я при чищенні зубів!.

Легко, мов на крилах поплили ми в далеку дорогу, крізь рідні поля, луги, ліси та левади — поза рідні межі.

Минаємо передмістя Львова і — сперечаємося як воно називається. Пізнати, що живучи літами у Львові, нерадо запускаємося за периферії...

Комарно, Рудки — згадки, згадки...

В 1919 р., ранньою весною місили ми комарнянське і рудецьке болото. Перед наступом за лінію Судова Вишня—Городок. З того часу лишилося в мене враження, що це чи не найбільша болотниста околиця Галичини. А села коло Рудок — аж мороз іде поза шкіру. Піч на цілу хату. Хлопці такі печі „панцирками" називали і сміялися, що люди там збіжа молотять і коноплі отіпають.

Самбір...

Колись осідок ґрупи Кравса, — вчора місце жахливого політичного процесу.

Перед вїздом до міста спиняє нас поліціянт і переглядає документи. Не знаю, чи це тільки з огляду на вчорашній процес, чи загалом така тут поведенція. Наші папери в порядку, мотор також — тому їдемо далі.

В Самборі пані Іця має знайомих.

На десять мінут — каже — вступлю. Тільки поздоровити.

Дивимося на годинники і констатуємо, що жіночі часоміри зовсім інакше ходять. Бо коли з триюмфальним видом сідає знову до авта і каже: — А бачите, яка я точна! — то на наших годинниках минуло точно три четверті години.

За Самбором шофер Кароль старається надробити страчений час. Він загалом не любить повільної їзди, а тепер то вже просто ненавидить. Вказівка скорости швидко перескакує з числа на число: 50, 60, 70, 75...

— Пане Кароль, можеб так трохи поволіше! — напоминає дир. Паньків, який має за чотири дні важну конференцію і не хоче робити її в шпиталі.

ти: чи форму станової купецької кооперативи-гуртівні (тоді мимохіть взаємини нашої кооперації і приватників затісняться), чи якунебудь іншу. Дорога далека і тяжка, з вибоями, але ми мусимо нею іти, бо економічне життя має свою льоґіку.

Очевидно, що ніяк нам не слід забувати за фахову підготовку. Не тільки практичний, але і теоретичний вишкіл потрібний. Тому мусимо багато уваги присвятити відповідним курсам і шкільництву, що готовить старші і молодші кадри для цієї роботи

Осип Станимір.

З польської преси.

Не рухайте мерців!

ЖАДАЄМО ВІД „ҐАЗЕТИ ВАРШАВСКОЇ“ ДОКАЗІВ!

Становище „Діла“ супроти нинішнього українського підпілля не викликує ніяких сумнівів. Саме тепер, у звязку з самбірським процесом, поміщуємо цикль статтей, в якому не лише не стараємося тушувати нездорові відносини в підпіллю, але й річево і спокійно аналізуючи їх, піддаємо різкій критиці орґанізаційні й моральні підстави, на яких воно спирається. Тому ніхто не може підозрівати нас у ніяких однобоких симпатіях до того нашого націоналістичного табору, ані теж у бажанні зеднювати собі декого з цього табору дешевою його обороною перед чужинцями. Але саме тому вважаємо своїм обовязком запротестувати проти негідних, зовсім хуліганських методів боротьби з українським підпіллям, яких уживає частина польської преси.

Зразком такої „полеміки“ є довга, ціла товстим друком друкована, кореспонденція зі Львова у „Ґазеті Варшавскій“ з 20. ц. м. п. н. **„Серед змов, зрад і злочину“.** Поминаючи фразеольоґію у стилі всіх ендецьких часописів, за яку не можна мати претенсій й до „Ґазети Варшавскої“, у згаданій статті маємо два конкретні закиди, дві „ревеляції“.

Одна з них торкається зізнання одного з високих державних урядовців, свідка у самбірському процесі, що назвав деякі назвиська конфідентів. „Газ. Варш.“ твердить, що була там мова не про Бережницького, якого вбив Мицик, засуджений потім на 15 літ вязниці, лише про Юрка Березинського, що згинув при нападі на почтовий уряд у Городку. Ось що там читаємо:

„Кілька днів тому, вже після самбірського процесу, той самий високий урядовець у розмові з директором одної з найстарших українських („Ґаз. Варш.“ усе ще слово „український“ бере в лапки! — Прим. Ред.) істнуючих торговельних установ, заявив, що не було тут ніякої помилки, але що **Юрко Березинський разом з засудженим Маріяном Журавським був фактично конфідентом поліції** (Підкреслення „Ґаз. Варш.“ — Прим. Ред.). На тім не кінець. ОУН, довідавшись про те, що Березинський, один із її підпор, є конфідентом, не хотячи викликувати скандалу через отвертий присуд смерти, постановила звести Березинського тихцем зі світа і з тою метою делеґувала його до Городка, де один з боєвиків зумисне вбив Березинського, виконуючи доручення своєї влади, „Проводу“. Коли в городецькім вестибулі найшли тіло Березинського з раною на нозі й другою у виску, причім спалене волосся виказувало віддачу стрілу з безпосередньої віддалі, ніхто не припускав, що Березинського вбито з доручення „Проводу“, а повстала лише гіпотеза про самогубство Березинського. Був погляд, що Бер., ранений у ногу, не могучи тікати відібрав собі життя...

І в дальшому — „Ґаз. Варш.“ пише в тому самому дусі, інсинууючи, **що це українці зумисне викрали тіло Березинського з могили, щоби воно не спочивало разом з убитим Стариком!**

На тім не кінець скандалів: недавно тому стався такий факт: ОУН рішило виконати одну „мокру роботу“ і визначило до неї „пятку“. Що показується? **На 5-ох людей було в ній аж 3-ох конфідентів, які упередили про все поліцію, ця остання унешкідливила двох, себто 40 відс. ідейних боєвиків, при чому дійшло до одного інциденту, який невдовзі найде свій епільоґ у львівськім суді...**

Повищі страшні закиди вражають одним: кидаючи їх, **автор не почуває себе до обовязку подати якийнебудь доказ правди.** Він сам пише допис анонімово! Як у такому світлі виглядають такі закиди?! Колиб вони були правдиві — булиб страшні, але неправдиві — свідчать теж жахливо про методи ендецьких журналістів. Звідки автор статті взяв свої інформації? Хто ручається за них своїм іменем? Хто може їх підтримати **доказами?** І як можна голословно кидати такі інсинуації навіть під адресою найбільших своїх ворогів?!

„БЕСІДА“ Й ІНШІ ПОДІБНІ УСТАНОВИ Є МІСЦЕМ ТОВАРИСЬКИХ СХОДИН, ГУТІРКИ, ЛЕКТУРИ І ЗАБАВИ. АЛЕ ЦЕ НЕ Є ВИПОЗИЧАЛЬНІ РІДНИХ ҐАЗЕТ І ЙТИ ПІВ МИЛІ НА РІДНУ ҐАЗЕТУ, ЗАМІСЦЬ КУПИТИ ЇЇ ЧИ ПЕРЕДПЛАТИТИ, ЦЕ ПОВЕДІНКА НЕГІДНА ПОВАЖНОГО ГРОМАДЯНИНА.

Український тижневик по анґлійськи.

НЮ ЙОРК, 6. жовтня. (Вл. кор. „Діла“). Сьогодні вийшло перше число ґазети „Український Тижневик“ — „Юкрайнієн Віклі“, анґлійською мовою. Є це тижневий додаток до щоденника „Свобода“ в Джерзи Ситі для молодших членів Українського Народнього Союзу. Ґазету редаґує гром. Стефан Шумейко. Перше число представляється чепурно, анґлійська мова старанна, статті на загальні теми цікаві. На вступі є поклик (очевидно по анґлійськи): „До нашої молоді!“, дальше стаття „Нагода“ підписана гол. предсідником УНС Миколою Мурашком, відтак стаття редактора Шумейка „Поступ українців в Америці“, його ж стаття „Україна в американській пресі“ від 1915 до 1933, переклад з Шевченка „Реве та стогне“ зладжений Волод. Семениною, дальше стаття без підпису „Українці протестують проти виголодження України“, знову Шумейка „Як Кульчицький, українець, вратував Відень у 1683 р.“, опісля віршик „Український доброволець“ а на останній сторові новинки з біжучого українського життя. Тому, що ґазету цю почав видавати Український Народній Союз як правильний додаток до української ґазети „Свобода“, вона має всі вигляди бути самостійним орґаном української молоді, виховуваної в америк.-анґлійських школах. Досі крім неперіодичних дописів до „Свободи“ і квартальника при ній п. наг. „Джувенайл маґазін“, виходив давніше місячник „Джювіор Амеріка“ при ґазеті „Америка“ у Філядельфії, але від року його перемінили на додаток, що друкується кожного місяця на одній стороні в самій „Америці“. Також і „Народня Воля“ зі Скрентону містить кожного тижня статейки і замітки по анґлійськи.

— o —

— Пане директор, тягнемо ледви 50! — і заслонює рукавом вказівку.

„Ktokolwiek będziesz w nowogródzkiej stronie“...— писав колись Міцкевич, а наш поет може з чистою совістю написати: „Хто з вас заїде в околицю Спаса, хай не забуде оглянути Лаврів!“

І ми його оглянули, хоч мусіли наложити 28 кільометрів і посвятити три години. Але не жалуємо, а я обіцяю собі на будуче, що коли тільки буду в старосамбірських сторонах — завсіди вступлю поклонитися тіням забутих предків. Вони там визирають з кожного кутика старинної церковці, з кожного листка цінної бібліотеки, а „Княжу Гору“ як плахтою вкрили. Маю надію, що як загляну на цю гору другим разом, зійдуться ці тіни вже до каплички, якої там конче треба...

Хирів, Новий Загір, Сянік — мигнули як у кіні.

Вже від Старого Самбора починаються хати з біло-червоними пасами. Це зовсім не тому, що зближаються до сусіднього народу, а тому що шпари між дошками заліплюють глиною, а дошки мають цеглясту краску.

Дорога дуже добра — себто така, за яку в Західній Европі карають інжиніра, дорожника і робітників, а дорогу замикають аж до поправи. Але в Галичині такий шлях називається „першоклясним“ і тому наш шофер не спускає з сімдесятки, хіба що десь трапиться глибша і ширша яма.

Ліворуч маємо весь час невисокі, лагідні горби, покриті в більшости листистим лісом. Осінні приморозки зварили листя і воно грає яркими красками до заходячого сонця. Кожна гора це бежанська молодиця під неділю. В турецькій хустці, в „тибетовій“ сідниці і в коралях з дукачами“.

Віджаємо в район купелевих місцевостей: Риманів, Івонїч, Криниця, Щавниця. Гори віддалюються, а перед нами розлилась риманівська рівнина. Вечоріє. Треба подумати про нічліг.

Варта булоб заїхати до Криниці, але мусілиб скручувати з головної дороги. Риманів нецікавий. Вибираємо Івоніч.

Вже місяць серед хмар „то виринав, то потапав“, як ми закотилися до Івоніча. Гарний він, навіть поночі, зі своїми білими палатками і старим, великим парком. Які його води — не знаю, а хочби й знав, не уявляю собі, щоби могли бути сильніші від черчанських.

Івоніч — як і всі живці — мертвий в осені. Не чути ні музики, ні співів, ні таких нерозлучних з кожним живцем любовних шепотів у парку. Головною вулицею ходить сум, вітер і вічний сторож. Всі три видивилися на нас, як на диковижу. Чого — мовляв — ми тепер тут хочемо.

— Чи можна де тут переночувати — питаємо для форми, бо довкола віллі як хмародери, а всі пусті.

Сторож знизує раменами.

— Не знаю. Може там! — і показує на якусь [illegible] і малу хатку.

Але наш приїзд звабив уже ще й інших мешканців Івоніча. До нас підходить якийсь молодий чоловік і заявляє:

— Я покажу.

Тоді сторож не дає за виграну і також хоче показати.

Остаточно оба показують.

Підводять нас до одної з віль, у якій мешкають власники Івоніча.

Інж. Пежанський швидко залагоджує справу, але тільки з власниками. Бо наші два „чічерони“ вбили собі в голову, що їм за прислугу належиться по 5 зол. і не спускають ні сотика. Щойно по довгій надумі задоволняються одним золотим.

Йдемо по сходах одної з віль, а за хвилю зявляється там власниця, у власній особі і в білім кожушку.

Видає енергійно накази служниці і за кілька хвилин ми в привітних кімнатах, на ліжках свіжа постіль, а в збанках зимна і тепла вода.

Не зашкодилоб деяким нашим власникам пансіонів піти до отої гарної пані (направду пані і направду гарної) на науку. Приїхали люди, яких вона може і на очі більше не побачить, а вона зібралася, видала диспозиції і — сама все припильнувала.

Не так, як часом у нас:

— Приїхали?! Нехай собі їдуть де хочуть. То вже по урядових годинах.

Бігме так бувало...

Пані ґрафиня видно ліпше розуміється на інтересі, як деякі наші підприємці чи підприємчині, бо не посилала нас „до біди“, ані не числилася з урядовими годинами.

Завдяки їй ми і швидко і добре пішли спати і добре виспалися і вивезли з Івоніча приємне враження.

Дрібка ввічливости ніколи не зашкодить, а часто навіть виплачується.

Піддаю це під розвагу тим, які приймають гостей на літо, чи на час лічування, а тримаються урядових годин, чи комбінаційного рахунку зисків і втрат.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ-ФУНДАТОРИ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ!

Економічний огляд.

Українська хроніка.

РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКИХ РАЙФАЙЗЕНОК. — ФОНД КРЕДИТУ ДЛЯ РОЗБУДОВИ ВИРОБНИЦТВА.

З приводу „свята ощадности" видав Рев. Союз наказ для наших кооператив у справі збільшення ощадностевих вкладів. Для того, щоби постійна масова дрібна ощадність була можлива, треба наново розбудовувати мережу українських райфайзенок. Про це говорить теж постанова останнього зїзду Українбанків. Наказ пригадує теж справу фонду довшеречинцевого кредиту при Центробанку. Цей фонд призначений у першу чергу на розбудову кооперативного виробництва. Складати його мають ощадности, що їх повинні по думці рішення Ради РСУК зібрати Українбанки і райфайзенки за тиждень ощадности і ульокувати в Центробанку щонайменше на 3 роки.

Польська хроніка.

ДЕЩО З ПОЗИЧКОВОЇ СТАТИСТИКИ.

В польській пресі зустрічаємо ще дальше багато статтей і заміток на тему позички. В одних обговорює вона справу осягненої пальмики (що з нею зробити?), в других дефляційні наслідки позички в госп. житті Польщі, то знову присвячує згадана преса свої стовпці статистичним цифрам і відповідним міркуванням про субскрипцію. Показується, що найбагатші найменше субскрибували. І так: промисел жертвував мало що поза 14 відс. осягненої суми, дідичі всього сім і пів міліона! Так само духовенство і вільні професії критикує проурядова преса. Зате добре поставились до позички ремісники, малоземельні селяни, а найкраще урядовці, що підписали 23.1 відс. загальної суми. — Одна субскрипція приходить середно на 30 мешканців. Це в цілій державі, бо у воєвідствах ситуація представляється інакше. Найсильніша участь у позичці була у Варшаві і в зах. воєвідствах, найслабша на сході і південному сході. І так: у львівськім воєвідстві 1 субскрипція на 117 мешканців, у станисл. і тернопільськім воєвідстві 1 на 122, волинськім 1 на 127, люблинськім 1 на 126, зате поліськім 1 на 71. Ті цифри беремо з ґазети „Вечур Варшавскі".

ПЕРЕРАХОВАННЯ ДОЛЯРОВОЇ ПРЕТЕНСІЇ, ЩО ПЛАТНА БУЛА ДО ЧАСУ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

Як сплатити зобовязання в доляровій валюті, коли воно було платне перед обезціненням доляра, а не було заплачене з вини довжника? Розвязку цього питання дає адвокат д-р Ставський в „Ц. Ґазет-і Гандльов-ій" з 14. ц. м. Щоправда розвязку цю дав уже кількакратно суд І-ої інстанції і на ці присуди покликується адв. Ставський. Суд признав вірителям не лише право до відсотків проволоки зг. з арт. 1153 цив. кодексу, але також *право до відшкодування* згідно з арт. 1147, признаючи долярову претенсію по курсі 1 долар = 8.90 зол.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКА ТОРГОВЕЛЬНА ПРОВІЗОРІЯ.

Господарські переговори поляків із німцями у Варшаві — про що ми писали вже попер. тижня — мають перед собою велике завдання. Спірних питань дуже багато і їх розвязка вимагає довшого часу. Маючи це на увазі, обі сторони заключили провізоричний договір. У ньому Польща зобовязалась до кінця н. м. стосувати до нім. ввозу нижче мито з ІІ-ої кольони тарифи, а Німеччина зобовязалась не утрудняти польського ввозу в більшій мірі, як це досі діється.

НОВА МИТНА ТАРИФА І МОЛОЧАРСЬКЕ ПРИЛАДДЯ.

Поміж численними заграничними фабрикатами, що їм утруднює доступ до Польщі нова митна тарифа находяться теж і ручні центрифуги. В тарифі підвищено мито на них майже 11-кратно у порівнанні до конвенційного мита. Для молочарської кооперації, зокрема нашої, яка змагає до моторових інсталяцій в районівках, себто до концентрації виробництва, — підвишка мита на ручні центрифуги є корисна. (Пригадуємо тут статтю дир. Палія перед кількома роками в „Ділі", де була представлена докладно шкідливість інфляції малих вирібок на наші села). Проте є елементи невдоволені. І так: інж. Сарнен виступив на днях у „Ц. Ґаз. Гандльовій" з протестом проти зачинювання дороги на село для молочарської машини малого типу.

ПОЛЬЩА ПРИВОЗИТЬ МІД ІЗ... МЕКСИКА.

Під тим наголовком помістила „Ґаз. Варшавска" статтю, в якій звернула увагу на одну малу, але замітну позицію польс. торговельного біляносу. В літах 1930—32 Польща привезла більше меду ніж вивезла на 2.377 сотн., себто 23 вагони по 10 тон і заплатила на 362 тис. зол. більше, ніж сама дістала. Цей імпортований мід походить з Німеччини і з Мексику. Це вказує на те, як низько розвинене ще в Польщі бджільництво.

Світова хроніка.

КАРНІ САНКЦІЇ У ДІЛЯНЦІ ГОСПОДАРСТВА. — НІМЕЧЧИНА Й ЕКОНОМІЧНА БЛЬОКАДА.

Очайдушний крок німців у Женеві є головною темою, що заповнює сторінки світової преси. Не малу ролю в цих міркуваннях грає справа можливих карних санкцій на випадок, коли Німеччина не вернеться до Женеви і почне збροїтись. Поруч із наївними й утопійними думками про частинні окупації німецьких земель, находимо також думки, що лежать у межах можливости. Вони дотичать господарського натиску, або — як хто хоче — господарської бльокади. Цю думку поширюють головно жиди, які в теорії (здебільша) здійснюють тепер бойкотові гасла, як акт помсти за гітлерівську „арійщину". Очевидно, що справа не така проста. Чейже відомо, які спустошення у світовій господарці накоїло те, що Радянщина бере слабу участь у світових оборотах. А потім: Німеччина має величезні зобовязання супроти закордону і її виплатність захиталась би зовсім при спробах реалізації бльокади. Відомо, що Англія збільшувала Німеччині кредити, аби її ратувати перед банкроцтвом. Вона знала, що тоді пропали б ці гроші, які німці вже дістали. Не хочемо тим перечити можливости поважних господарських комплікацій у Німеччині, коли до частинних бодай господ. санкцій більшовиків і жидів додумаються французи і передовсім світ англьо-саксонський.

МУССОЛІНІ ХОЧЕ ЗМІЦНИТИ КОРПОРАТИВНИЙ УСТРІЙ. — КОНТРОЛЯ КОРПОРАЦІЙ ЗАМІСЦЬ ДЕРЖАВИ.

В інтервю зі співробітником „Ехо де Парі" заповів Муссоліні зміну італійської конституції. Продукцію перевіруватимуть тепер корпорації, а не держава. „Час скінчити — сказав він зі старими ідеями лібер. капіталізму. Хочу створити корпорації для промислу в його галузях і корпорації для хліборобства, залежно від продуктів". — Як відомо — італійський господарський устрій складається з 2 комірок: синдикатів і корпорацій. Синдикати вже остаточно оформлені, корпорації є в процесі творення.

В. П-вич

Атентат у консуляті СРСР, у Львові.

ЛЬВІВ, 21. ЖОВТНЯ ПАТ. Сьогодні около год. 11. зголосився на авдієнцію до більшовицького консуляту якийсь чоловік. Його після ці хвилинного вижидання візвали із жадальні до кімнати, в якій урядував начальник консуляту Олександер Майлов. Петента впровадив курєр консуляту. В моменті, коли Майлов питався того чоловіка про причину домагання авдієнції у консуля, цей виняв револьвер і вистрілив до Майлова двічі та вбив його на місці. На відгомін стрілів із сусідньої кімнати вибіг другий службовець консуляту Іван Джуґай. До нього атентатчик також вистрілив і зранив в обі руки. Джуґаєві рани відносно легкі; лікар перезязав йому рани й він є на домашньому лікуванні.

На відголос стрілів із галі надбіг возний Гаврило Мандзій. До нього атентатчик вистрілив також, одначе не вцілив, зате куля збила шибу. Мандзій счинив алярм і рівночасно схоронився до пивниці.

Віцеконсуль, що тоді був нагорі в свому кабінеті, відчинив вікно та візвав на поміч поліцая, який виконував службу на вулиці. Поліцай не міг дістатися до кімнати, бо двері були знутра зачинені, а вікна в партері закратовані.

Заалярмована рівночасно поліція прийшла на місце й тоді на приказ консуля війшов крізь вікно І. поверха аспірант поліції Бартузель із поліцаєм Тшемнальським, потім зійшли до галі та розброїли атентатчика крикнувши: „Поліція, руки вгору!" Тоді атентатчик підняв руки й віддав зброю. Коли його спитали, як зветься, подав назвище, та додав, що він член ОУН, а атентат виконав на приказ цієї організації.

Безпосередньо після випадку відвезли атентатчика до слідчого виділу, де почалося переслухування.

Назвища атентатчика з огляду на слідство, яке ведеться, не можна виявити.

На місці випадку зявився городський староста д-р Клімув і делеґат воєвідського уряду референдар Ваґнер. Вони висловили консулеві співчування з причини трагічної події. Потім прийшли теж повідомлені про подію представники прокуратури та слідчий суддя.

З огляду на слідство, яке ведеться, дальші подробиці годі покищо подати.

—o—

Виборча кампанія в Німеччині.

БЕРЛІН, 21. 10. ПАТ. Виборча кампанія в Німеччині розпочалася в пятницю вечором великим мітінґом у спортовій палаті. Промову виголосив мін. Ґерінґ. Тим мітінґом національ-соціялістична партія розпочала масову пропаґанду в користь закордонної політики уряду Гітлера, веденої під гаслом рівности прав для Німеччини.

—o—

Кінець пакту чотирьох.

Як повідомляють з Льондону мін. Саймон мав розмову з французьким амбасадором задля вияснення дальших політичних посунень обох держав. Французький амбасадор заявив, що його уряд уважає неможливим держатися процедури пакту чотирьох держав у теперішній ситуації, бо з хвилиною виступлення Німеччини зі Союзу цей пакт упав. Мін. Саймон зазначив, що британський уряд теж не бачив би можливости повороту до пакту чотирьох, одначе рішення в цій справі відкладає на пізніше. Пропонує лавіт відложити розброєнєву конференцію, що має зібратися незабаром, на дальші 3—4 тижні. Нема тепер наглої потреби нарушувати стан ізоляції, який вибрала собі Німеччина.

НЕ ЗАБУДЬТЕ В РОЗМОВІ З ВАШИМ СУСІДОМ, ЗНАЙОМИМ АБО СПІВРОБІТНИКОМ ЗАПИТАТИ, ЧИ ВІН: ВИРІВНЯВ ПЕРЕДПЛАТУ? ЧИ ВИСЛАВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД? ЧИ ПРИЄДНАВ ХОЧ ОДНОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА?

Численість французької армії.

Полк. Мань у „Пті Журналь" подає інтересні дані про французьку армію. В квітні 1913. р. французька армія числила 600.000 людей в краю і 150.000 людей в кольоніях. Військова служба тревала два роки. В 1914. р. при 3-літньому часі військової служби, Франція мала 800.000 вояків у краю і 170.000 в кольоніях. В 1922. р. при 18-місячній службі Франція мала 450-тисячну армію в краю і 224 тисяч у кольоніях. В р. 1932. при річній військовій службі армія числила вже тільки 321 тисяч у краю і 244 в кольоніях. В 1933 р. французька армія в метрополії і кольоніях начисляла 293 тисяч вояків.

Нема сумніву, що останні цифри свідомо применшені, щоби не допустити до редукції, плянованої на розброєвій конференції.

Перед визнанням Радянщини Америкою.

Між президентом Рузвельтом і головою центрального виконного комітету СРСР Калініном прийшло до виміни нот у справі визнання де юре Радянщини і переговорів, що мають на меті звязати дипльоматичні зносини між обома державами. У звязку з тим комісар Літвінов має поїхати безпосередньо з Анкари до Америки.

Визнання де юре Радянщини Зл. Державами уважають політичною подією першорядної ваги, особливо з огляду на ситуацію на Далекому Сході. Крім того американські кола в Москві висвілюють, що американське державне т-во відбудови має признати Радянщині поважні фінансові кредити.

БЕРЛІН, 21. 10. ПАТ. Вістка про виміну телеграм між през. Рузвельтом і Калініном викликала в німецьких колах небувале вражіння. Повідомляючи про цю подію з Вашинґтону, Вольфове бюро підкреслює, начеб американські кола приняли цей крок із невдоволенням. Вказують нібито там на комуністичні заворушення в Мексику та Кубі. Тому побоюються, конклюдує Вольфове бюро, чи союзний конґрес, який збирається в січні, не ухвалить резолюції проти визнання СРСР, тому Рузвельт мав би звязані руки. Речинця приїзду Літвінова ще не устійнили.

ЛЬОНДОН, 21. 10. ПАТ. Англійська преса реєструє факт радянсько-американських переговорів і подає текст листів, обмінятих між Рузвельтом і Калініном, здержуючись від коментарів. Мовчанка дуже знаменна, бо нема сумніву, що в англійських політичних колах крок президента Рузвельта не викликує захоплення. Акцію Рузвельта оцінюють серед міродатних політиків як посунення антияпонське і з того огляду англійська публична опінія зберігає резерву.

ОФІЦ. НОТА ПРО ВИСТУП НІМЕЧЧИНИ.

Німеччина виступила з Міжн. Організації Праці.

ЖЕНЕВА, 21. 10. ПАТ. Німецький консуль у Женеві Кравель зголосився нині в ген. секретаря Ліги Націй Авеноля та вручив йому ноту німецького уряду, яка нотифікує виступ Німеччини з Ліги. Нота має такий зміст: „В імені німецького уряду маю честь повідомити Вас, що Німеччина отсим заявляє, що виступає з Ліги Націй згідно з уступом 1. параграф 3. пакту. Прошу приняти і т. д. Фон Нойрат“.

Згідно з урядовою німецькою інтерпретацією заява ця означає також виступ Німеччини з Міжнародньої Організації Праці. Треба пригадати, що виступ із Ліги зовсім не потягає за собою виступу з Міжнародньої Організації Праці. Японія виступаючи з Ліги остала в цій організації. Одначе виступ Німеччини з Міжнародньої Організації Праці має свої причини. Як відомо вже на червневій конференції Міжнародньої Організації Праці дійшло до конфлікту між делегатом Німеччини д-ром Леем і робітничою групою, наслідком чого делегати Німеччини покинули тоді конференцію.

Рівночасно з дорученням ноти німецький заступник секретаря в секретаріяті Ліги Націй Тренделенбург зголосив свою димісію. Сподіються теж, що й інші службовці німецької національности в міжнародніх установах зречуться небаром своїх становищ.

—o—

Наслідник престолу розводиться.

В Брюселі є чутки, що небаром папа уневажнить подружжя дочки короля Альберта, Марії Жосе, з італійським наслідником престолу з кн. Гумбертом. Гінекольоги ствердили, що жінка наслідника престола не може мати потомків. Тому, що кн. Гумберт є одинаком італійської королівської пари, справа наслідства престола стала тепер важною. Згідно з італійським законодавством подружжя може уневажнити лише папа.

Співпраця трьох балканських королів

Румунський міністр закорд. справ Тітулеску в розмові з представником „Време“ заявив, що співпраця трьох балканських монархів відкриває нові перспективи для остаточної реалізації миру на балканському півострові. Коли Болгарія, сказав міністр, переконається, що бажаємо миру, зачне співпрацювати з нами. В її інтересі взяти участь в консолідації миру на Балкані.

НОВИНКИ

— **При Українській Порадні** для вибору звання у Львові, вул. Словацького 14/III., відчинено відділ порадництва для дітей з неправильною вимовою: гикавих, шепелявих, гугнавих і т. п., і також для глухонімих. Цей відділ веде фаховий учитель кожного четверга від 4—6. год. пополудні в Порадні.

— **Рятуймо нашу ремісничу молодь!** У неділю 22. ц. м. в 5. год. пополудні відбудуться в льокалі Т-ва „Зоря“ при вул. Вірменській у Львові **Загальні Збори Ремісничо-Промислової Бурси.** На ці Збори повинні прибути якнайчисленніше всі ті українські громадяни, що розуміють вагу місії й ролю ремісничого стану в розвитку народу. На Зборах, крім звідомлень, будуть передискутовані всі пекучі справи, звязані з удержанням двох бурс для ремісничої молоді у Львові, та намічені дальші способи й засоби, як повести працю для рятування української ремісничої молоді в столиці краю, що позбавлена опіки й помочі від своїх людей, пропадає для нашого народу цілими масами. Явіться якнайчисленніше на Зборах!

— **Нові українські кооперативи.** Дирекція РСУК приняла на днях 19 кооператив: „Районову Молочарню“, Бережани; „Єдність“, Отиневичі (Бібрка); дві „Українські Райфайзенки“: Пеняки (Бродя) і Ворохта (Надвірна); „Українську Споживчу Кооп.“, Монастириська (Бучач); „Наше Добро“ Когильно (Володимир на Волині); „Єдність“ Бермешів (Горохів на Холмщині); „Українську Щадницю“, Ролів (Дрогобич); „Силу“, Якимів (Камінка Струм.); „Селянську Касу“, Цапівці (Заліщики); „Гуцульщину“ та „Українську Міщанську Касу“ (Коломия); „Надію“, Чорні Ослави; „Згоду“, Вірко (Перемишль); „Єдність“, Косів (Підгайці); „Українську Щадницю“ Межигірці (Станиславів); „Самопоміч“, Ходачків (Тернопіль); „Віру“, Святкова Велика (Ясло на Лемківщині).

— **Спілка, якої всі випираються.** В „Ділі“ ч. 274 з 18. ц. м. в статті п. з. Є чи не є директором спілки „Нове Село“ — сказано, що також я є членом Управи видавничої спілки „Нове Село“. Щоби не ширилося баламуцтво, заявляю, що правдою є, що 27. квітня 1930 р. на основательних загальних зборах тоїж спілки вибрали мене до Управи, 2. травня 1930 р. леґалізував я свій підпис в нотаря, а зголошено до суду доперва 29. січня 1931 р. Однак весною 1931 р. вибрано нову управу і від того часу я не є більше членом тоїж спілки. — **Олекса Мацьків,** господар в Стрілисках Нових.

— **Хто виграв на льотерії?** Третього дня тягнення Держ. Клясс. Льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч.: 45733 100646. 5.000 зол. на ч. 131672 153957. 2.000 зол. на ч.: 23531 94658. 1.000 зол. на ч.: 59190 124692. 500 зол. на ч. 38554 64402. 400 зол. на ч. 868 28173 28200 28933 51389 61459 84053 102296 112575 128257 156164 157564. 200 зол. на ч.: 18420 75072 77122 111740 124764 128466 129492 144596 149607.

— **Припинили „Наш Клич“ і „Наш Фронт“.** У суботу рано поліція в присутності представника прокуратури перевела ревізію в льокалі „Нашого Клича“ та „Нашого Фронту“. Відповідального редактора Масляка арештували. Згадані часописи припинили, а льокаль опечатали.

— **Нові платні службовців від лютого 1934 р.** На днях має появитися декрет президента Польщі про зміни в законі про платні державних службовців і функціонарів. Будуть основуватися вони на зменшенні кількости службових щаблів із 14 на 12. Рівночасно мають підвищити всі платні до одного щабля т. зв. Б., себто службовця жонатого з одною дитиною. Глобальна сума платень службовців і функціонарів не зменшиться. Реформа ця має рівночасно побільшити платні службовцям, що виконують самостійну та відповідальну працю, вводючи функційні додатки. Норми функційних додатків такі: начальники відділів: додаток до 250 зол., старости до 200, управителі відділів і заступники старостів до 100 зол., референти до 25 зол. місячно. Закон вийде в життя 1. лютого 1934.

— **Дивна аномалія.** Переглядаючи рептильку „Гарт“, призначену для „дурних гоїв“, в якій повно гадючої їди на всіх і на вся що українське, національне, мимохіть буриться душа, чому управа друкарні Наук. Т-ва ім. Шевченка веде інтереси з типами, яким дорога через Єрусалим до Москви? Адже що кілька днів чужа, загранична преса (коли є ще люди, що не вірять нашим газетам) безінтересовно описує розпучливі сцени і подає наочні факти повільної агонії виморених голодом українських селян. Остатнє число „Гарт“-у цілою силою пари старається плюгавити видавців часопису „За Вкраїну“ і підривати їх авторитет. Чому якраз найвища наша наукова інституція має „фабрикувати“ більшовицьку бібулу Юдів зпід темної московської звізди? А де народня честь? Чи гідність нашого народу аж так низько впала, що за пару марних золотих управитель друкарні нашої найвищої наукової установи позволяє облеслій, московсько-жидівській гієні плювати цілому народові в лице? Дивно, тричі дивно, бо управа друкарні повинна знати, що можна, а що ні,тимбільше, що більшовицька ґазета кидає часто калюмнії й на саме Наукове Т-во ім. Шевченка. — **Д-р Петрик.**

— **Звільнять 230 судових возних.** Появився розпорядок мін. справедливости в справі зміни способу доручування судових писем. Досі судові письма в цивільних і карних доручувано контрактовими возьними. Новий розпорядок постановляє, що судові письма має доручувати почта, а там, де листарі не доходять, громадські службовці. У звязку з тим звільнять уже в найближчому часі 230 контрактових возьних, що заняті в судовій службі на терені львівської апеляції.

— **Гидкий злочин.** В керниці Івана Долішнього в Угерлі пов. Стрий найшли тіло 19-літньої Гані Долішньої. Спершу гадали, що вона скінчила самогубством, однак ближчі доходження викрили, що в справу вмішаний Семко Павлів, який удержував з дівчиною любовні зносини. Стверджено, що Павлів рішив позбутися дівчини і разом зі своїм шваґром Михайликом задусив її, після чого кинув до керниці. Обох арештовано.

— **Наглий суд.** В Ряшеві відбудеться за кілька днів наглий суд над напасниками на почтиліона в Майдані біля Кольбушової. Підчас нападу згинув постерунковий Фелікс Маркевич.

— **Пожежа в Бориславі.** У фабриці „Ґазоліна“ в Бориславі вибухла 21. ц. м. велика пожежа, що охопила варстати, канцелярію і мешкальний дім. Коли вогонь дістався до магазину, склався вибух.

— **Крадіж грошей з потягу.** З Розвадова повідомляють, що коли прибув там особовий потяг з Ряшева, якісь люди вдерлися до почтового вагону і винесли 6 мішків грошей. Вкрадена сума покищо невідома.

— **Польські людовці еміґрують до Чехословаччини.** Чеські часописи повідомляють, що діячі з польської людової партії мають перенестися до Чехословаччини. Вітос, кажуть, має перенестися з кількома партійними товаришами до Праги і розпочати там політичну діяльність, видаючи там часопис. Тепер він перебуває на Моравії у одного з політичних приятелів.

— **Зловживання у львівському маґістраті.** На засіданні міської ради у Львові 19. ц. м. президент Дрояновський назвав пятьох маґістратських урядовців, якими занялася прокураторія з причини зловживань. Є це: Влад. Кшечуновіч, що здефраудував 9.303 зол.; начальник пожежної сторожі Цецькевич і начальник заведень чищення міста Гоньчаковський, що визискували свої становища до особистих цілей; управитель міських арештів Кропівницький, дефраудант кільканацятьох тисяч золотих і Рибаков, що при адмініструванні маґістрацькими домами спроневірив 7.782 зол. Крім того ведеться дисциплінарне доходження в 25 випадках, наслідком чого передбачені дальші звільнення зі служби.

— **Нові міста в Галичині.** Міністерство внутрішніх справ оголосило розпорядок, на основі якого піднесло до рівня міст м. ін. громаду Винники пов. Львів, Закопане пов. Новий Торг і Криницю пов. Новий Санч. Крім того побільшено 8 міст, прилучуючи до них сусідні села, м. ін. Грималів, Броди, Камінку Стр. і Корець (Волинь).

— **Краєва хроніка.** Перед перемиським судом розпочалася розправа проти урядовця маґістрату Антоновича й екзекутора Барана за зловживання. — З ріки Бистриці біля Станиславова добули тіло коло 40-літньої жінки, при якій найдено картку зі словами: „Я жидівка, безрадна і бідна.“ — В Руді пов. Рогатин згоріла загорода Юрка Цимбалістого наслідком необережного орудування зброєю. — В Тухлі пов. Стрий жінка управителя лісів бар. Ґредля, Ядвига Вацкова повісилася на віконній рамі свого мешкання.

— **Скриня папіросів у лісі.** На залізничому шляху між Старим Селом і Підмонастирем пов. Бібрка невідомі люди розбили товаровий вагон, в якому находилися запаси тютюну і папіросів. Поліцай, глядаючи за грабіжниками, заскочив в лісі коло села Будкова чотирьох людей, що на його вид утікли, залишаючи на місці цілу вкрадену добичу, а саме скриню, в якій було 90 тисяч папіросів.

— **Вибух пекольної машини.** Білгородська поліція оголосила такий комунікат: В місцевости Гонзеле Данце біля Вараждину в хаті селянина Кробота склався вибух, від якого Кробот і його жінка згинули, а кілька осіб тяжко ранило. Слідство ствердило, що Кробот одержав того дня підозрілу пачку, яку отворив в приняві кількох осіб. В пачці находилася пекольна машина, яка експльодувала. Під звалищами дому поліція найшла два револьвери зі знаками терористичної організації, кілька гранат і бомбу болгарського походження. Доходження виказали, що Кробот, убитий в часі вибуху, вернувся недавно з Арґентини. В дорозі крізь Мадярщину задержався в таборі, де югославянські еміґранти відбували вправи, приготовляючись до терористичної акції. Батько Кробота і його сестра зізнали, що Кробот убив 24. серпня ц. р. бувш. югославянського міністра рільництва Найдорфера. Слідство устійнило також, що Кробот підложив дві пекольні машини, які не вибухли на залізничому шляху під Зідані Мостом, та одну пекольну машину під Запшенічем, що вибухла в но[...] 7. ц. м.

— **Ріжні вістки.** Коло Хойниць розбився самохід, причому одна особа згинула, а три тяжко потовклися. — Нагороду Нобля в ділянці медицини признано американському лікареві Томі Гант-Морганові з університету Пасадена в Каліфорнії.

— **Перша книжка для болгарських циган.** Це біблія, видана відомим британійським біблійним товариством у Льондоні. У Болгарії живе яких 136 тисяч циган, розсипаних по околиці ріжних міст. Вони майже виключно магомелани, але в останніх роках багато із них перейшло на протестантизм. Видана біблія має зміцнити ще пропаганду християнства між ними.

— **Подружа продовжує життя.** До такого висновку дійшло міжнародне статистичне бюро в Женеві на підставі довгої анкети. Замітне те, що майже всі мущини, які дійшли до віку понад 100 літ були жонаті. Анкета ствердила ще й другий факт, усім нам віддавна відомий, що праця в полі, далекі проходи і життя на селі впливають на довговічність.

— **Ескімоси починають розводитися.** В оселі Ґодтгааб у Ґренляндії данський уряд призначив першого суддю для розводових справ. Досі між ґренляндцями не було випадків розводу, тому, що невідоме їм було почування заздрощів. Коли чоловік вибрався на довші лови, тоді передавав свою жінку свому найближчому приятелеві, що заступав його у всіх подружих обовязках. Законний чоловік вертаючись привозив за це свому приятелеві гарний дарунок. Тепер під впливом европейської цивілізації ескімоски не завсіди годяться на подружого заступника і є випадки, що коли чоловік мусить виїзжати, щоби забезпечити прожиток рідні, вони звертаються до розводового судді. Можливе, що ґренляндці приймуть згодом японську систему подружа на означений речинець, заки природа в Ґренляндії не зміниться.

— **Веселе місто.** На початок театрального сезону виставив один із париських театрів нову песу. Була це трагедія на 5 дій, справжня трагедія, бо вже в першій дії двоє троїться, у другій одна особа гине від револьверового вистрілу, а в четвертій дії доходить скількість трупів до гарної цифри 6. Саме тоді у кульмінаційному пункті трагічного видовища публика зайшлася щирим реготом. Коли появився на сцені новий актор, глядачі почали кричати: „Давайте нових трупів!“ Сміх заразив авдиторію і перейшов на сцену. Трагічний герой не витримав і сам почав сміятися. До пятої дії не дійшло. Публика була в такому веселому настрої, що директор не мав сміливости казати акторам грати далі. У пресі написали, що це був найбільший успіх гумору зпоміж усіх театрів. Зате песа провалилась і директор подав у суд головного героя, що сміявся на сцені, домагаючись 25.000 фр. відшкодування. Актор заявив на суді, що коли вся саля сміється, тоді він теж мусить сміятись, адже артист мусить підтримувати контакт з публикою. Суддя прихилився до арґументів артиста і він виграв справу, але директор зголосив відклик до вищої інстанції. Автор трагедії вбитий в публичній опінії і може писати вже тільки комедії.

—o—

Нові книжки й журнали.

Василь Мудрий: „ЛИХОЛІТТЯ УКРАЇНИ“. Львів. 1933. Накладом Українського Громадського Комітету Рятунку України. (Львів, вул. Підвалє ч. 7). Стор. 132 Форм. 16°. Зміст: Недоля України; Як більшовики опанували Україну?; Як більшовики робили соціялістичну державу з України?; Як повстав Союз Совітських Соціялістичних республик?; Як зорганізована влада на Україні?; Національна політика комуністів на Україні; Більшовицька політика господарського визиску та руїна на Україні; Яка була сільсько-господарська політика більшовиків на Україні та до чого вона довела?; Закінчення. Джерела; Додатки: І. голоси чужинної преси про голод на Україні; ІІ. Оповідання втікачів про голод; ІІІ. Листи з України; Укр. Гром. Комітет ратунку України у Львові; Зміст. Ціна книжочки 1 зол. Головний склад у книгарні „Просвіти“ Львів, вул. Руська ч. 1 Книжка повинна найтися в руках кожного громадського діяча та кожної читальні, зокрема ж вона повинна послужити за підручник для всіх референтів у день національної жалоби та протесту. Весь прибуток з розпродажі призначений на організацію допомоги нещасному населенню на Вел. Україні.

СВ. ПИСЬМО СТАРОГО ЗАВІТУ. Переклад о. д-ра **Ярослава Левицького.** Львів 1933. Стор. 626 + XXVIII Форм. 8°.

Цей новий переклад Св. Письма, зроблений дуже дбайливо, має на меті наближитись до нинішних вимог літературної мови. Він старається у першій мірі відбігати як можна найменше від оригіналу і триматися переданого тексту. Книжка видана в невеличкім форматі, дуже вигідним до вжитку; друк виразний, гарний папір, дбайлива коректа.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 22. X. год. 3.30 попол. „ІІІ. пов. кімната ч. 17“ (Ціни найнижчі).

Неділя, 22. X. год. 7.30 веч. „Бахантки“.

Понеділок, 23. X. год. 7.30 веч. „Бахантки“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 22. X. год. 3.30 попол. „Готівка“ (Ціни найнижчі).

Неділя, 22. X. год. 7.30 веч. „Дика бжола“.

Понеділок, 23. X. год. 7.30 веч. „Дика бжола“.

Кіна.

АДРІЯ: „Безіменні герої“ та „Франкенштайн“.
АПОЛЬО: „Кавказькі ночі“.
АТЛЯНТИК: „Кінг-Конг“.
ВАНДА: „Москва без маски“.
КАСІНО: „Осміх щастя“.
КОПЕРНИК: „Пісня над піснями“ (Марлена Дітріх).
КОЛІСЕЙ: „Дочка Сходу“ та ревія „Останній карнавал“.
МАРУСЕНЬКА: „Онкель Мозес“ (Шалома Аша).
МІРАЖ: „Виклята жінка“, „Ц. к. команда сердець“.
МУЗА: „Мата Гарі“ (Грета Ґарбо, Рамон Новаро).
ПАЛЯС: „12 крісел“ (Власта Буріян, Димша).
ПАН: „Мадярська рапсодія“.
ПАСАЖ: „Золото чортівського проваля“ (Боб Костер), „Мистець боксу — це я“ (Біллі Солівен).
СТИЛЕВЕ: „Королева скорости“ та ревія „Веселий стриган“.
ХИМЕРА: „Її Княжа Величність“ (із Ліліяною Гарвей).
УТІХА: „Поручник маринарки“ та ревія.

Закордонне радіо.

Неділя, 22. жовтня 1933.

Кенігсберг (217,1) 15.20 Концерт; **Братислава** (279,3) 19.50 Вечір оперетки; **Міляно** (331,4) 17.00 Музика; **Ляйпціг** (389,6) 16.20 Конц. вальси на фортепян; **Берлін** (419) 20.05 „Максим і Марко“ (на осн. Буша); **Білгород** (429,7) 11.30, 13.00, 15.30 Нар. пісні, 20.40 „Севільський цирульник“ оп. Россінія (з грамофону); **Рим** (441,2) 17.15 Вок. інструм. концерт, 21.00 „Пінота“, „Каваллерія Рустікана“ оп. Масканія; **Прага** (486,6) 15.30 Трансм. з Буріянового Театру „Пан начальник станції“; **Відень** (517,2) 10.50 Спів (Тавше, баритон), 12.00, 16.13, 19.00 Концерт, 20.30 „Княжна Шікаго“ оп Кальмана; **Мінхен** (332,9) 18.31 „Кавалір Срібної Рожі“ оп. Р. Штравса; **Будапешт** (550,5) 17.00 Сільська орхестра, 18.45 Арії; **Харків** (937,5) 8.40, 9.00, 13.50, 15.00, 16.30 Концерт, 18.00 Рос. камер. музика, 19.00 Квартет, 20.30 Муз. авдиція.

Понеділок, 23. жовтня 1933.

Братислава (279,3) 12.35, 18.00 Концерт; **Міляно** (331,8) 11.15 Концерт; **Брно** (342,1) 19.10 „Від міста до містечка, від містечка до міста“ (вес. попурі); **Ляйпціг** (389,6) 20.05 Пісоньки; **Білгород** (429,7) 19.30 21.30 Пісні; **Рим** (441,2) 17.15 Концерт; **Прага** (488,6) 20.25 Концерт, 17.20 Музика на два фортепяни; **Будапешт** (550,5) 19.40 Концерт; **Харків** (937,5) 9.00 Трубна музика, 10.00, 18.00, 19.00 Концерт, 13.50 Нар. музика; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20.45 Сп. академія.

Львівське радіо.

Неділя, 22. жовтня 1933.

9.00—9.55 Ранішня авдиція; 10.45 Рел. музика з грам. плит; 12.15, 13.12 Муз. поранок, спів; 13.00 Балачка для працюючих; 14.00 Збіжева політика держав і співпраця рільних продуцентів; 14.15 Рільнича біржа; 14.20 Хор; 15.00 Спадкові непорозуміння на селі; 15.20 Сальонова орхестра; 15.45 Фрагмент із ліг. мечу Рух — ЛКС; 16.00 Для дітей: „А то питання?“, Пісоньки, „Шпакові пригоди“; 16.30 Великі артисти (з грам. плит); 16.45 Вступ до „Іридіона“; 17.00 „Диск і книжка“; 17.15 Нар. мистецька й патріотична пісня (хор); 18.00 „Катаринка“ Б. Пруса; 18.50 „При ватрі“ скавтівські пісні; 19.10 Всячина; 19.50 Легка музика, пісоньки; 20.50 Веч. деник; 21.00 Відчит; 21.15 На веселій львівській хвилі (спортова авдиція); 22.15, 22.16 Спортові вістки; 22.25 Танк. музика; 23.05 Найгарніші твори з грам. плит.

Понеділок, 23. жовтня 1933.

7.00—7.55 Ранішня авдиція; 11.45 Комунікати, грамофон; 12.05, 12.33 Джез; 12.30 Полудневий деник; 12.35 Метеор. вістки; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Господарська біржа; 15.55 Грамофон; 16.40 Лекція фр. мови; 16.55 Ресіталь (Юхт, контрабас); 17.25 Пісні (Ол. Карпацький, баритон); 17.50 Поети колись і сьогодні; 18.00 Відч.: „Урвихвіст“; 18.20 Легка музика; 19.05 Всячина; 19.25 Муз. фейлєтон: Норвідовий фортепян Шопена; 19.45 Веч. деник; 20.00 „Травіята“ оп. Вердія (з грам. плит); „Під знаком ощадности“; 22.30 Спорт; 22.40 Танкова музика; 23.05 Концерт із грам. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові в суботу в приватних оборотах платили за долар по 6.23 зол.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Льондон 28.65, Нюйорк кабель 6.32, Нюйорк чеки 6.30, 6.28, Ціріх 172.170, Париж 34.88, Берлін 212.80.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗА“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 21. X.: масло пр. дес. зол. 2.90, молоко 19 сот., сметана 90 сот., яйця 4—4.10 зол. за копу. Тенденція на масло, сметану удержана, на молоко і яйця сильна.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Йдучи назустріч потребам нашого жіноцтва в добі сучасної кризи, з приводу недалекої зими — улаштовує „Жіноча Секція“ Кружка Р. Ш. Галицької стрийської) дільниці для своїх членів **безплатний початковий курс трикотарства і вишивок.** Курс триватиме 6 тижнів і відбуватиметься двічі тижнево, в середу і пятницю від год. 4—6 попол. Науку вестимуть Вп. Пані: Герасимовичева і Ференцевичева трикотарство (шапки, шалики, светери, рукавички), Соневицька і Хоминова вишивки (ніжною). Зголошення приймається в домівці Кружка, вул. Супінського 23 в дні 23, 24, 25. жовтня від год. 4—5. попол. — За Управу Секції: **Стелля Марітчак, Н. Врублевська.**

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові відбудуться дня 8. листопада 1933 (середа) в год. 4. пополудня в малій салі Т-ва (вул. Шашкевича 5, ІІІ). з таким порядком:

1. Відчитання попереднього протоколу.
2. Звідомлення секретаря, директора, інспектора, скарбника, контр. комісії.
3. Вибір нового виділу.
4. Внески членів.

ЗА ВИДІЛ:
І. Гриневецький, секретар.
М. Дрималик, голова.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10